

Nr 299.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående ersättning i visst fall i anledning av olycksfall i arbete; given Stockholms slott den 15 maj 1942.

Kungl. Maj:t vill härmed, under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustav Möller.

Utdrag av protokollet över socialärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 15 maj 1942.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anmäler chefen för socialdepartementet, statsrådet Möller, uppkommen fråga angående *ersättning i visst fall i anledning av olycksfall i arbete* samt anför:

Enligt en till riksförsäkringsanstalten den 23 november 1928 inkommen anmälan om olycksfall i arbete hade sjömannen Torsten Verner Lutti den

Bihang till riksdagens protokoll 1942. 1 saml. Nr 299.

1184 42

17 i samma månad under tjänstgöring ombord på ångfartyget Iwan av Marstrand fått högra underarmen bruten. Lutti hade vid olyckstillfället tjänstgjort såsom rorsman på fartyget, vilket befunnit sig på resa mellan Göteborg och Hälsingborg.

Lutti är född 1907 och svensk medborgare.

Jämlikt lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete tillerkände riks försäkringsanstalten i anledning av olycksfallet Lutti sjukpenning och ersättning för läkarvård för tiden till och med den 14 mars 1929. Enligt ett sistnämnda dag utfärdat läkarintyg var Lutti dåmera återställd från skadan utan kvarvarande men.

Den 6 november 1940 inkom till riks försäkringsanstalten ett läkarintyg, som utvisade att Lutti trots besvär från den skadade armen arbetat såsom eldare till sjöss i flera år och att han i anledning av dessa besvär den 19 oktober 1940 intagits å Sahlgrenska sjukhuset i Göteborg för pseudarthros (falsk led) i den skadade armen. Enligt journal från sjukhuset vårdades Lutti där under tiden från och med den 19 oktober 1940 till och med den 15 mars 1941 samt under tiden den 15 augusti—den 10 september sistnämnda år. Härunder undergick Lutti operationer i armen samt erhöll efter utskrivningen fortsatt behandling.

Genom beslut den 20 december 1940 förklarade riks försäkringsanstalten sig icke kunna upptaga den sålunda ånyo väckta ersättningsfrågan till prövning, enär förnyat ersättningsanspråk icke blivit framställt inom tio år efter det ersättningsfrågan senast varit föremål för anstaltens prövning och förty rätt till talan om eventuell ytterligare ersättning på grund av olycksfallet jämlikt förordningen den 4 mars 1862 om tioårig preskription och om kallelse å okända borgenärer vore gentemot anstalten förlorad. Över detta beslut anförde Lutti besvär hos försäkringsrådet, vilket genom utslag den 7 mars 1941 förklarade sig icke finna skäl göra ändring i överklagade beslutet.

Sedan Lutti hos Kungl. Maj:t anhållit att av nåd utfå ytterligare ersättning till följd av skadan, har högsta domstolen den 29 augusti 1941, enär ansökningsen icke avsåge utövningen av Kungl. Maj:ts rätt att i brottmål göra nåd samt det följaktligen ej ankomme på högsta domstolen att avgiva yttrande över ansökningsen, förordnat, att handlingarna i ärendet skulle överlämnas till vederbörande statsdepartement.

Handlingarna ha härefter överlämnats till socialdepartementet.

I ärendet ha infortrade utlåtanden avgivits av riks försäkringsanstalten, försäkringsrådet samt statskontoret.

Riks försäkringsanstalten har anfört bland annat följande.

Anstalten har verkställt viss utredning angående Luttis numera iråkade tillstånd. Efter samråd med sin överläkare, professor A. Troell, har anstalten funnit samband föreligga mellan Luttis nuvarande besvär och det honom år 1928 övergångna olycksfallet. Därest olycksfallsförsäkringslagen varit tillämplig, skulle anstalten därför hava tillerkänt honom sjukpenning

från och med den 19 oktober 1940 till och med den 31 december 1941 efter en beräknad arbetsförtjänst, som uppgått till 945 men ej till 1,215 kronor, med 2 kronor om dagen. Härifrån skulle under tiden för sjukhusvistelsen hava avdragits 1 krona per dag. Därför skulle ha utgivits ersättning för sjukhus- och läkarvård med hittills tillhoppa 751 kronor 30 öre. Ytterligare skulle enligt ett den 8 oktober 1941 dagtecknat invaliditetsintyg livränta för viss tid, t. ex. ett år, hava tillerkänts Lutti från och med den 1 januari 1942 efter en beräknad arbetsförtjänst av 1,000 kronor och en invaliditetsgrad av $33\frac{1}{3}$ procent. Därefter skulle frågan om ytterligare livränta till Lutti hava med hänsyn till hans eventuellt förändrade tillstånd av anstalten upptagits till ny prövning.

Då emellertid förutsättning för rätt till ersättning till Lutti enligt olycksfallsförsäkringslagen icke föreligger, får riks-försäkringsanstalten hemställa, att den gjorda framställningen icke måtte föranleda någon Kungl. Maj:ts vidare åtgärd.

Försäkringsrådet, som funnit principiella skäl tala mot utgivande av ersättning enligt olycksfallsförsäkringslagen i de fall, då rätt till talan därom gått förlorad, har hemställt, att ansökningen icke måtte föranleda någon åtgärd.

Statskontoret anför:

I betraktande av omständigheterna i detta fall måste statskontoret finna det mindre tillfredsställande, att Lutti enbart på grund av preskriptionsförrordningens bestämmelser skall förlora den rätt till ersättning för olycksfall i arbete, vartill han eljest otvivelaktigt skulle hava varit berättigad. Genom en serie olyckliga omständigheter har han i fråga om rätt till olycksfallsersättning kommit i ett synnerligen oförmånligt läge. Särskilt må framhållas, att han, enligt läkarintyg den 6 november 1940, varit eldare till sjöss flera år trots besvär från den genom olycksfallet skadade armen. Därest han något tidigare än vad som skett sökt läkarvård för dessa besvär — som av allt att döma ej torde hava varit obetydliga — och begärt ersättning härför av riks-försäkringsanstalten, så hade han bibehållits vid rätten till olycksfallsersättning.

Statskontoret finner sig visserligen i likhet med riks-försäkringsanstalten och försäkringsrådet icke kunna förorda bifall till sökandens anhållan att av nåd erhålla ytterligare ersättning enligt ovannämnda lag för ifrågavarande olycksfall. Men ämbetsverket anser sig med hänsyn till föreliggande särskilda omständigheter böra förorda, att Lutti i annan ordning måtte komma i åtnjutande av någon gottgörelse för den olycksfallsersättning, som han av ovan angivna skäl icke kommit att erhålla.

Såvitt statskontoret kan finna, torde dylik gottgörelse med hänsyn till konsekvenserna icke kunna beredas honom på annat sätt, än att han från det under riksstatens femte huvudtitel uppförda reservationsanslaget till extra utgifter erhåller en gratifikation till belopp, som av Kungl. Maj:t kan befinnas skäligt.

I fråga om storleken av en dylik gratifikation får statskontoret uttala, att Lutti lämpligen synes böra tillerkännas ett belopp, motsvarande dels den sjukpenning, han skulle hava erhållit under tiden den 19 oktober 1940—31 december 1941, eller 703 kronor, dels ock den livränta, 255 kronor 55 öre, vartill han enligt riks-försäkringsanstaltens beräkningar skulle hava varit berättigad under år 1942. Sammanlagt torde han alltså böra erhålla i runt tal 950 kronor, varav det mot livräntan svarande beloppet, 250 kro-

nor, torde i lämpliga poster böra successivt utbetalas till honom under år 1942.

Därest han själv helt eller delvis bekostat den i handlingarna omförmälda sjukhus- och läkarvården, 751 kronor 30 öre, torde han därjämte böra erhålla ersättning för vad han för denna vård utgivit.

*Departements-
chefen.*

Enligt stadgad praxis är en fordran, som grundas på lagen om försäkring för olycksfall i arbete, underkastad preskription. Fordringen måste därför i någon form anmälas hos försäkringsgivaren inom tio år från olycksfallsdagen. Har i anledning av olycksfallet utgått ersättning, som varit tidsbegränsad, löper preskriptionstid från den dag, då fordringen får anses vara senast bevakad hos försäkringsgivaren.

I det nu aktuella fallet — avseende olycksfallsersättning till sjömannen T. V. Lutti — har på grund av olycksfallsskada, som Lutti ådragit sig år 1928, sjukpenning och ersättning för läkarvård utgått till honom till och med viss dag år 1929. Lutti har därefter icke framställt krav på grund av olycksfallet förrän år 1940. Följaktligen har Luttis rätt till talan om ytterligare ersättning — såsom riksförsäkringsanstalten och försäkringsrådet funnit — gått förlorad.

I likhet med statskontoret anser jag emellertid billighetsskäl tala för att Lutti må kunna få gottgörelse i anledning av den skada, som han vid olycksfallet ådrog sig. Lutti synes hava alltsedan olycksfallet lidit av smärtor i armen och jämväl i övrigt haft olägenheter av sin skada, och det har konstaterats, att samband föreligger mellan armbrottet och den sjukdom, för vilken Lutti under 1940 och 1941 vårdats.

Jag anser mig emellertid ej kunna förorda statskontorets förslag att med anlitande av femte huvudtitelns anslag till extra utgifter tillerkänna Lutti en gratifikation, motsvarande den å åren 1940—1942 belöpande ersättning, som han på grund av preskriptionen gått förlustig. I stället synes mig Lutti böra beredas ersättning enligt samma grunder, som skulle hava gällt, därest preskription icke mellankommit. Ersättningsbeloppen torde efter ytterligare utredning böra fastställas av riksförsäkringsanstalten och utgå från det under tolfte huvudtiteln upptagna förslagsanslaget till diverse pensioner och understöd m. m.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att till sjömannen Torsten Verner Lutti må av det under tolfte huvudtiteln upptagna förslagsanslaget till Diverse pensioner och understöd m. m. för tiden från och med den 19 oktober 1940 utbetalas ersättning i anledning av det honom den 17 november 1928 övergångna olycksfallet med belopp, som, därest preskription icke mellankommit, skulle hava utgått till honom jämlikt lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställen förordnar Hans Maj:t Konungen, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Jan-Erik Stenius.
